

Diarienummer: SN-2024/218

Handläggare: Fredrik Linde, kvalitets- och utvecklingschef

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Upphandling av drift av särskilt boende för äldre

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

Att påbörja upphandling av drift av särskilt boende för äldre

Sammanfattning av ärendet

Socialnämnden ska enligt socialtjänstlag (2001:453) 5 kap §5 inrätta särskilda boendeformer för service och omvårdnad för äldre människor som behöver särskilt stöd. Socialnämnden förfogar idag över 100 platser, som under 2024 kommit att nå full beläggning. Utvecklingen av behovet av insatsen, tillsammans med Knivsta kommuns befolkningsprognos, talar för ett stadigt ökande behov av platser på särskilt boende för äldre. Utifrån dessa förutsättningar bedömer förvaltningen att det är lämpligt att påbörja upphandling av drift av särskilt boende för äldre.

Ärendets uppkomst och historik

Socialnämnden ska enligt socialtjänstlag (2001:453) 5 kap §5 inrätta särskilda boendeformer för service och omvårdnad för äldre människor som behöver särskilt stöd. Socialnämnden förfogar idag över 100 platser på Estrids och Vilhelms gård, vilka under 2024 kommit att nå full beläggning. Knivsta kommun har idag ingen planerad fastighet för sådan verksamhet och ingen hyresvärd i kommunen har en sådan fastighet utan ingånget hyresavtal. Förvaltningen har berett ärendet och lämnar härmed förslag om att påbörja upphandling.

Rättslig utredning

Lagstöd

Socialtjänstlag (2001:453) 5 kap §5 Äldre människor
Kommunallag (2017:725), 3 kap §12 Privata utförare
Lag (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU)

Interna styrdokument

Upphandlingsplan enligt verksamhetsplan

Konsekvensbeskrivningar

Ekonomiska konsekvenser

Utvecklingen av behovet av insatsen, tillsammans med Knivsta kommuns befolkningsprognos, talar för ett stadigt ökande behov av platser på särskilt boende för äldre. Socialnämndens kostnader för insatsen kommer således med nödvändighet att öka utifrån ökande volymer. Om inte socialnämnden har en etablerad och långsiktig avtalsform för att säkerställa tillgång till platser kommer kostnaderna för att tillgodose behoven även att öka successivt per brukare. Detta eftersom köp av enstaka platser generellt är dyrare än platser i ett bestånd av etablerade platser inom en längre avtalsform.

Fastigheter med särskilda boenden för äldre omfattar dock många fler platser än kommunens utökade behov från ett år till ett annat. Det är mer kostsamt per brukare att bedriva omsorg för ett mindre antal individer. När en tom fastighet tas i besittning är därför de första åren av successiv upptrappning generellt mer kostsamma för kommunen, oavsett egenregi eller privat drift, än att driva etablerade fullbelagda boenden. Den minskade fördyringen som en längre avtalsform utgör behöver därför ses ur ett långsiktigt perspektiv.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalys är gjord enligt checklista.

Konsekvenser om beslutet inte tas

Om socialnämnden beslutar att inte inleda upphandling av särskilt boende för äldre, bedömer förvaltningen att socialnämndens långsiktiga förmåga att verkställa insatsen kommer att försämrats, därmed också förmågan att i enlighet med socialtjänstlagen planera för målgruppens behov. Detta gäller särskilt förmåga att verkställa insatser geografiskt, inom Knivsta kommun. Förvaltningen kommer då i hög grad att behöva förlita sig på köp av enstaka platser utanför kommunen.

Samlad bedömning

Socialnämnden ska enligt socialtjänstlag (2001:453) 5 kap §5 inrätta särskilda boendeformer för service och omvårdnad för äldre människor som behöver särskilt stöd. Utvecklingen av behovet av sådana bostäder för Knivstas invånare är ökande och befolkningsprognosen visar på ett allt större behov framöver. Förvaltningen utför beräkningar av behov av platser baserat på befolkningsprognos från Statistiska Centralbyrån (SCB) och hur stor andel av invånarna i Knivsta som har erhållit insatsen de gångna åren. Antalet Knivsta-bor som är över 85 år beräknas öka från drygt 300 personer idag, till närmare 500 personer år 2030. Generellt i Sverige minskar vårdkonsumtionen per invånare och inriktningen för såväl socialtjänst som hälso- och sjukvård är att stärka det tidiga och förebyggande arbetet, vilket också behöver vägas in i en framtidsprognos. Sammantaget förväntas därmed slutligen

behovet av platser på särskilt boende för äldre öka med i snitt cirka sex platser årligen närmaste decenniet¹.

Knivsta kommun har idag inget planerat särskilt boende för äldre i egen regi, det finns inte heller någon fastighetsägare med en sådan funktionsfastighet som saknar hyresavtal.

Utifrån dessa förutsättningar bedömer förvaltningen att det är lämpligt att påbörja upphandling av drift av särskilt boende för äldre, med målsättningen att senast 2026 kunna ta nya boendeplatser i bruk inom Knivsta kommun.

Underlag för beslut och beslutsexpediering

Underlag för beslut

Tjänsteutlåtande (241023)

Beslutet skickas till

Akten

Catrin Josephson
Socialchef

¹ Med anledning av enskilda individers behov av stöd kommer förvaltningen löpande även vara i behov av att köpa enstaka platser för uppskattningsvis 10 personer. Det kan exempelvis vara psykogeriatriska platser eller platser avsedda för personer med missbruk.

Barnchecklista inför beslut

Alla under 18 år är att betrakta som barn.

1. Påverkar beslutet barn?

Ja Nej

Ärendet avser särskilt boende för äldre

2. Hur har barns bästa beaktats?

3. Beskriv eventuella intressekonflikter.

4. Barn tillfrågas vid övergripande fleråriga planer/styrdokument. Har så skett?

Ja

Nej

Inte aktuellt. Beslutet rör inte en övergripande flerårig plan eller ett flerårigt styrdokument.